

Från Kyotoavtalet 1997 till Parisavtalet 2015 och klimatkonferensen i Marrakech 2016 - ett nytt klimatavtal behövs som stoppar utsläppen av växthusgaser

1. Utsläppen av växthusgaserna i atmosfären och förgiftningen av naturen hotar livsbetingelserna på planeten

Växthusgaserna, t ex koldioxid, som släpps ut och dels ackumuleras i atmosfären och dels genom nederbörd försurar haven alltmer, förhindrar värmeutstrålningen från planeten ut i rymden. Därigenom tenderar både land och hav att successivt värmas upp. Därtill kommer naturliga variationer som El Nino. Vart och ett av de tre senaste årtiondena har varit varmare än samtliga årtionden sedan 1850. Isen i Arktis smälter av. ”Isen på havet som fryser till och smälter av varje år har minskat med mer än 30 procent de senaste 25 åren . Den här veckan har den sin minsta utbredning som någonsin har uppmätts sent i november.” DN 24/11 -16

Men temperaturökningen är ojämnt fördelad över jordklotet och intensivare torra riskeras då i större utsträckning. Genom att varmare luft kan hålla mer vattenånga skapas förutsättningar för intensivare skyfall och översvämningar. Genom avsmältningen av glaciärer och snö och is på land höjs havsnivån och salthalten minskar successivt

Den tilltagande försurningen av haven tillsammans med utsläppen av föroreningar, gifter, partiklar, fibrer från plast etc till både hav och land hotar ekosystemen. Den större frekvensen av extremväder med tilltagande torra och vattenbrist som ödelägger tidigare jordbruksområden i vissa delar av världen och skyfall med översvämningar i andra delar, hotar också livsbetingelserna på planeten. Extrem torra på Afrikas horn, i Centralamerika och Sydostasien, bränder i Indonesien och tyfoner i Stilla havet är exempel på klimateffekterna. Ett annat exempel är avsmältningen av glaciärerna i Anderna i Sydamerika som redan har lett till vattenbrist.

På så sätt påverkas klimatet, miljön och livsbetingelserna på planeten och dess ekosystem. Planetens gränser måste respekteras, utsläppen upphöra och verksamheter ställas om efter naturens och den biologiska reproduktionens både kortsiktiga och långsiktiga krav. Det krävs ett helt annat hänsynstagande i praktiken och ett regelsystem i samklang med naturen.

De som drabbas värst är de fattigaste länderna som svarar för de lägsta utsläppen sedan industrialiseringens början. Men ingen kommer undan. De rika länderna har svarat för de största ackumulerade utsläppen och har på så vis en klimatskuld. FN:s Klimatkonvention 1992 bygger på detta konstaterande. Se på hemsidan **2015-11-27** : ”Inför FN:s klimatomötet i Paris : utsläppen av växthusgaser, de otillräckliga löftena, gröna fonden för klimatbistånd, havslivet hotat, klimatflyktingar och svenska problem” och **2016-01-20** : ”Kritik av klimatavtalet i Paris 2015 – stoppa utsläppen växthusgaser ”. Problematiken är av den storleksordningen att det finns anledning att redogöra för vad som hänt internationellt sedan Kyotoavtalet 1997. Uppgifterna finns på hemsidan sedan 2010.

2. Kyotoavtalet 1997, klimatförhandlingar, Klimatkonferensen 2009 i Köpenhamn : USA:s och EU:s handlande i ljuset av Wikileaks avslöjanden

Kyotoavtalet från 1997 slutförhandlades 2001, trädde i kraft 2005 och bygger på FN:s klimatkonvention. Det var legalt bindande för ett 40-tal industriländer vad gäller utsläpp av växthusgaser, överföring av ny koldioxidsnål teknik och ekonomisk kompensation. ”För de 130 utvecklingsländer som ingår i G77-gruppen är det också centralt det som står i både FN:s klimatkonvention och Kyotoprotokollet: De utvecklade länderna bär ansvaret för det klimathot som finns i dag och ska minska sina utsläpp innan de fattiga kan förväntas göra det.” SvD 5/11 -09

USA hoppade av Kyotoavtalet efter att först godkänt ha det vid nattliga förhandlingar i Kyoto 1997.

Vid klimatförhandlingarna i Bangkok i september 2009 deklarerade EU ”att unionen inte ville gå med på någon förlängning av Kyotoavtalet.” DN 18/12 -09 Därmed uppstod sprickan mellan EU och den stora majoriteten av världens fattiga folk. Den stora u-landsgruppen G77 framhöll, att EU försvårar förhandlingarna och riskerar att kullkasta möjligheterna för en ny klimatöverenskommelse i Köpenhamn. Och ”G77:s talesman, den sudanesiska FN-ambassadören Lumumba D'Aping, sade på fredagens presskonferens att EU och andra utvecklade länder nästan inte gjort någonting för att uppfylla avtalets krav på hjälp med både pengar och teknik.” DN 10/10 -09

Enligt riktlinjerna från klimatmötet på Bali 2007 ska de utvecklade industriländerna sänka sina utsläpp med 25-40 procent till år 2020. DN 18/12 -09

Vid FN:s klimatförhandlingar i Barcelona inför Köpenhamnsmötet i december 2009 framkom att USA under Obama inte heller ville ha ett förlängt Kyotoavtal. ”- Utvecklingsländerna vill att det endast ska vara de utvecklade länderna som gör åtaganden. Ett sådant avtal vill vi inte ha, sa den amerikanska chefsförhandlaren Jonathan Pershing.” DN 7/11 - 09

Av mötena framgick med all önskvärd tydlighet att den stora majoriteten av världens länder ville ha ett förlängt Kyotoavtal.

Generalsekreteraren i FN:s klimatkonvention Yvo de Boer såg ”det som nödvändigt att de utvecklade industriländerna höjer sina ambitioner för finansiering. Utvecklingsländerna måste snart få ekonomiskt stöd för att minska sina utsläpp och för att anpassa sig till den pågående klimatförändringen, ansåg de Boer.” DN 7/11 -09

Under klimatkonferensen i Köpenhamn i december 2009 sattes opartiskheten i fråga för det danska ordförandeskapet under miljöministern Connie Hedegaard, som förut nominerats till den nya EU-kommissionen, för det cirkulerade förslag som lämnade Kyotoprotokollet utanför bland ett antal utvalda länder. Under den andra veckan då miljöministrarna anlände och då den svenska miljöministern Andreas Carlgren talade för alla EU-länder, eftersom Sverige då stod för EU-ordförandeskapet, avstannade konferensen måndagen den 14 december sedan den danske statsministern Lars Lökke Rasmussen hade haft informella överläggningar med ett 40-tal miljöministrar helgen före och ordförandeskapet hade gått ifrån förhandlingsordningen med konferensens arbetsgrupper och förlängningen av Kyotoavtalet. På torsdagen den 17 december inträdde ett nytt dödläge i förhandlingarna efter ett nytt förslag från det danska ordförandeskapet, som nu leddes av den danske statsministern. Återigen hade danskarna cirkulerat ett förslag enligt EU- och USA-spåret. Det var tredje gången som det danska ordförandeskapet, uppbackat av EU och USA, nonchalerade majoritetens, utvecklingsländernas önskemål om Kyotoprotokollet.

”När nu förhandlingarna återupptagits några minuter i tolv ska de börja att diskutera Kyotoavtalet. U-länderna har därmed tvingat i-länderna dit de velat hela tiden.” DN 18/12 -09

Det hela slutade med en juridiskt icke bindande ”notering” till protokollet, kallad Köpenhamnsackordet eller Köpenhamnsfiaskot, men Kyotoavtalet gällde fortfarande. Beträffande vad som framgick om finansieringen återkommer jag till. Se på hemsidan **2010-01-28** :”Klimatkonferensen i Köpenhamn 7-19 december 2009 : EU, en del av problemet”.

Det var alltså under svenska ordförandeskapet i EU som EU och Sverige bytte fot i förhållande till utvecklingsländerna och ett förlängt och förstärkt Kyotoavtal. Av Wikileaks avslöjanden av hemliga dokument, bl a ambassadrappporter, som en rad stora tidningar i världen tog del av och publicerade, framgick spelet bakom kulisserna för att skjuta på kraftfulla klimatåtgärder. Svenska Dagbladet publicerade den 21 och 23 februari 2011 en del av materialet som hade svensk anknytning och det återgavs på hemsidan i artikeln **2011-10-06** : ”Klimat- och miljösituationen förvärras i snabb takt. Penningekonomi och Hållbar ekonomi”.

”**När regeringen** Reinfeldt kom till makten 2006 stod USA sedan flera år i klimatförhandlingarnas skamvrå på grund av George W Bushs vägran att acceptera Kyotoprotokollet. Det bekymrade dåvarande ambassadören i Stockholm, Michael Wood, men Wikileaksrapporterna avslöjar att han trodde att den nya svenska regeringen kunde ändra på den negativa bilden av USA:s klimatpolitik.”

Efter flera möten 2007 med regeringen, statsministern och efter möte året därefter med statsministerns statssekreterare Nicola Clase avslöjas: ”**Ett knappt år senare** kan Michael Wood sätta rubriken 'Sverige samtycker till att utvecklingsländerna också måste göra åtaganden' i en rapport till Washington. Det var efter ett möte med Reinfeldts statssekreterare Nicola Clase i mars där hon betonade att åtaganden från utvecklingsländerna är ett måste i ett klimatavtal . Reinfeldt skulle ta upp frågan vid kommande EU-toppmöte och även med Kinas president och premiärminister vid ett besök i april, sade Nicola Clase till Wood.

Under 2009 blir ambassadrapporterna hem till USA om möten med den svenska regeringen allt fler.” Näringsministern Maud Olofsson träffar USA:s nya energiminister Steven Chu och president Obamas klimat- och energisamordnare Carol Browner. USA vill spela bort betydelsen av år 2020 och skjuta tidpunkten framåt i tiden. Naturligtvis är avsikten, att också tidsmässigt kunna skjuta på kraftfulla klimatåtgärder.

”**Några månader senare** kommer årtalet 2020 upp igen. Reinfeldts klimatrådgivare Lars-Erik Liljelund håller med om att år 2020 ligger för nära i tiden i ett kommande avtal. Även Andreas Carlgren tar senare under hösten upp 2020 som ett problem och föreslår olika lösningar där 2030 kan diskuteras samtidigt som målet att den globala medeltemperaturen inte får öka mer än två grader kan klaras.

Carlgren föreslår att svenska och amerikanska experter ska jobba ihop den vetenskapliga grunden för dessa minskningsperioder 'så att den politiska trovärdigheten kan bekräftas av experter.' ”

I september kan sedan EU med Carlgren i spetsen deklarerat vid klimatförhandlingarna i Bangkok ”att unionen inte vill gå med på någon förlängning av Kyotoavtalet.”

”Och redan tre månader före klimatkonferensen kom miljöminister Carlgren och ambassadens högste politiske tjänsteman Robert Silverman överens om att spela ner förväntningarna på resultatet.”

Det skulle inte bli ett förlängt och förstärkt Kyotoavtal. Signalerna om lägre förväntningar spelades också ut i svenska massmedier före klimatkonferensen i Köpenhamn i december 2009.

När den retoriskt skicklige president Barack Obama framträdde på Köpenhamnskonferensen den 18 december 2009 lät det annorlunda. Då var det handling nu som gällde. I sitt tal på fredagen refererade president Barack Obama till sin utrikesminister och uttryckte : ”- När världen nu tittar på oss så vägs vårt agerande i en vågskål. Jag är för att handla och inte prata, sade han.” SvD 19/12 - 09

3. Parisavtalet 2015 och klimatkonferensen 2016 i Marrakech

På min hemsida redogörs för Parisöverenskommelsen 2015 i artikeln **2016-01-20** : ”Kritik av Klimatavtalet i Paris 2015 – stoppa utsläppen av växthusgaser”. Dokumentet som innehåller FN:s klimatavtal 2015, Parisöverenskommelsen den 12 december 2015, omfattar totalt 32 sidor på engelska och finns på unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/109r01.pdf Själva avtalet, ”Parisöverenskommelsen”, omfattar 12 sidor och finns i ett Annex på sid 21-32 och är juridiskt bindande när ”överenskommelsen” ratificerats, godkänts av parterna så att artikel 21 har uppfyllts. Parisavtalet trädde i kraft den 4 november 2016. Den första delen på sid 1-20 är inte juridiskt bindande.

3.1 Parisavtalet 2015 är ett avtal om procedurer – inte primärt om utsläppsminskningar av växthusgaser

Kyotoavtalet från 1997 trädde i kraft 2005 och fokuserade på juridiskt bindande procentuella minskningar av utsläppen av växthusgaser i förhållande till 1990 för de rika, utvecklade länderna, medan Parisöverenskommelsen fokuserar på målformulering och redovisning av nationellt bestämda, ”framåtgående” handlingsplaner vart femte år och åtföljande utvärdering av FN. Parisöverenskommelsen tappar på så sätt fokuset på utsläppsminskningar och en behövlig tidpunkt för nollutsläpp. För åtskilliga forskare menar att nollutsläpp måste uppnås redan kring 2050. Av den anledningen måste de rika länderna gå före, för de fattiga länderna måste få en längre bromssträcka och många röster har höjts för att rika länder som Sverige måste nå noll i utsläpp redan kring 2030.

Men Parisöverenskommelsen åstadkommer inte en färdplan för procentuella minskningar av utsläppen av växthusgaser vid vissa tidpunkter förenliga med en målsatt, behövlig tidpunkt för nollutsläpp, utan åstadkommer en vag skärpning av det tidigare antagna 2-gradersmålet och en procedur för inlämnande av nationellt bestämda ”framåtgående” utsläppsplaner vart femte år och utvärdering med början 2018 av de tidigare från 2015 inlämnade planerna. Det som är juridiskt bindande är procedurer och inte primärt innehåll. Parisavtalet har inte ens en tidpunkt för nollutsläpp. Parisavtalet är ett processuellt avtal som är otillräckligt och måste kompletteras med konkreta krav på utsläppsminskningar och nollutsläpp, procenttal och tidpunkter, så att klimatet och miljön på planeten räddas. För den skull krävs en väldig opinion underifrån. Klimatmötet i Marrakech 7-18 november 2016 gav inte heller någon sådan färdplan i något avseende.

3.2 Något skärpt men vag målsättning för temperaturökningen - regeringens och DN:s försköning

Det var vid FN:s klimat möte 2010 i Cancun som 2-gradersmålet antogs, dvs att den globala medeltemperaturen skall begränsas till högst 2 grader över förindustriella nivåer. SvD 13/12 -15

I artikeln **2016-01-20** på hemsidan gavs en utförlig redogörelse för Parisavtalets målformulering som är något skärpt men är vag och finns i artikel 2 på sid 22. Med anledning av de förvanskningar

som har förekommit återges här den officiella ordlydelsen på engelska.

"1. This Agreement, in enhancing the implementation of the Convention, including its objective, aims to strengthen the global response to the threat of climate change, in the context of sustainable development and efforts to eradicate poverty, including by:

(a) Holding the increase in the global average temperature to well below 2* C above pre-industrial levels and to pursue efforts to limit the temperature increase to 1,5* C above pre-industrial levels, recognizing that this would significantly reduce the risks and impacts of climate change ;"

På svenska : "1. Denna överenskommelse, som ökar uppfyllandet av klimatkonventionen, inklusive dess mål, syftar till att stärka det globala gensvaret på hotet från klimatförändringen, i sammanhanget med hållbar utveckling och ansträngningar att utrota fattigdomen, som inbegriper att :

(a) Hålla ökningen av den globala medeltemperaturen väl under 2 grader över förindustriella nivåer och att fullfölja ansträngningar att begränsa temperaturökningen till 1,5 grader över förindustriella nivåer, vilket är ett erkännande att detta skulle betydelsefullt minska riskerna och problemen med klimatförändringen ;"

Men regeringen och Dagens Nyheter har förvanskat överenskommelsen.

På regeringens hemsida har nämligen stått : "Parisavtalet var en milstolpe i klimatarbetet. I och med Parisavtalet åtar sig alla länder att bidra med allt ambitiösare åtaganden och genom en femårig cykel ska länder kontinuerligt öka sina åtaganden för att hålla den globala medeltemperaturen långt under två grader Celsius och helst under 1,5 grader." Regeringens "allt ambitiösare åtaganden" avser de nationellt bestämda klimatplanerna som ska kommuniceras vart femte år och förhöjas. "Långt under 2 grader" i stället för "väl under 2 grader" innebär en förvanskning av avtalet som är oacceptabel och är propaganda. Det som står i avtalet ska återges korrekt. Samma fel har fortplantat sig till Dagens Nyheter av den 7 och 19 november i år i text och faktarutor.

3.3 Klimatbiståndet : Kyoto 1997, Köpenhamn 2009, Cancun 2010, Paris 2015 och Marrakech 2016. TT, DN och SvD förvanskar Parisavtalet

FN:s klimatkonvention från 1992 bygger på konstaterandet att de rika länderna har svarat för de största ackumulerade utsläppen av växthusgaser sedan industrialiseringens början och ska kompensera de fattiga som svarat för de lägsta utsläppen men som drabbas värst av konsekvenserna.

Kyotoavtalet som trädde i kraft 2005 var legalt bindande för ett 40-tal industriländer vad gäller utsläpp av växthusgaser, överföring av koldioxidsnål teknik och ekonomisk kompensation till utvecklingsländerna. Men det saknades preciserade belopp i dollar och i tid för klimatkompensationen till utvecklingsländerna. Men det framgick klart av Klimatkonventionen att pengarna skulle vara additiva, dvs nya och inte omförda allmänna biståndspengar.

Klimatkonferensen 2009 i Köpenhamn misslyckades i stort som tidigare redogjorts för. I slutet av förhandlingarna höll USA:s utrikesminister Hillary Clinton en presskonferens torsdagen den 17 december om finansiering av klimatinsatser i drabbade utvecklingsländer.

"- Under förutsättning att klimatmötet leder till ett heltäckande avtal är vi beredda att ta vår beskärda del av en klimatfinansiering som framåt 2020 ska uppgå till 100 miljarder per år , sa Clinton." DN 18/12 -09

I World Development Report 2010 konstaterade Världsbanken om finansiering, att minst 475

miljarder dollar behövs varje år under de närmaste tjugo åren, DN 17/9 -09, dvs nästan fem gånger mer och för längre tid.

Köpenhamnsmötet ledde inte till något heltäckande avtal och därmed var inte förutsättningen för det amerikanska löftet uppfyllt.

Men en framgång på Köpenhamnskonferensen var de preciserade löftena om de s k snabbstartspengarna, 30 miljarder dollar för åren 2010, 2011 och 2012 ”till de fattigaste utvecklingsländerna för att de ska kunna hantera effekterna av ett förändrat klimat . Japan står för 11 miljarder, EU 10,6 miljarder och USA 3,6 miljarder dollar.” SvD 20/12 -09

Vid klimatmötet 2010 i Cancun i Mexico ställdes löften ut att industriländerna skulle kanalisera 100 miljarder dollar per år från 2020 i en klimatfond till långsiktiga klimatåtgärder i utvecklingsländer. SvD.se 28/11 -11 Beloppen var inte juridiskt säkerställda. Men bl a den ”Gröna fonden” har inrättats för klimatbistånd till minskningar av utsläppen och anpassningsåtgärder, men bidragen från de rika länderna, framför allt Kina och USA , fallerar i stort.

Hur säkerställer Parisavtalet att de löftena åtminstone infrias. Så kallad finansiering behandlas i artikel 9, s 26 f, och stöd eller finansiellt stöd omtalas i en rad andra artiklar, men det finns inte en siffra, inte ett enda belopp i Parisavtalet som juridiskt säkerställer att tidigare löften åtminstone infrias. Det är återigen en anpassning till bl a Kina och USA. Ändå är klimatbiståndet en förutsättning för infriandet av många av de fattiga ländernas planer för att minska utsläppen av växthusgaser. Det gäller t ex Indien. Deras klimatplaner blir därigenom ännu mer osäkra.

Men i Svenska Dagbladet den 22 september, 1 och 5 oktober 2016 påstås felaktigt i en faktaruta om Parisavtalet med underlag från TT :

”Dessutom ska världens utvecklade länder bidra med 100 miljarder dollar årligen i klimatbistånd till utvecklingsländer från år 2020, när avtalet ska träda i kraft. TT”

Ett ännu grövre fel finns i Dagens Nyheter den 7 november 2016 i en faktaruta om Parisavtalet : ”**De rika länderna** ska finansiellt hjälpa utvecklingsländerna med klimatanpassningar, minskningar av utsläpp och omställningar till en grön ekonomi . Ett belopp motsvarande 100 miljarder US dollar per år är grunden i den hjälpen. Senast 2025 ska ett nytt mål sättas där beloppet ska vara högre.”

Det är allvarligt när det som presenteras som fakta i massmedia, särskilt de med stor genomslagskraft, i själva verket är en lögn och tjänar som propaganda.

Programmet ”Democracy Now” i Öppna kanalen kunde tidigt i förhandlingarna avslöja, att USA:s utrikesminister hade sagt i korridorerna, att han inte kan komma hem med något legalt bindande krav som kan ställas på USA om utsläppsminskningar och finansiella åtaganden. ”Utrikesminister John Kerry har deklarerat att USA omöjligen kan låta sig bindas under internationell rätt.” DN 6/12 -15

Så blev det inte heller med Parisavtalet som visats förut. Inte heller fick finansieringen någon konkret lösning vid klimatmötet i Marrakech i november 2016.

3.4 Utsläppen av växthusgaser medges att fortsätta att öka under överskådlig tid enligt Parisavtalet och uppfyller därmed kraven från de värsta klimatbovarna Kina och USA

Den globala medeltemperaturen har redan ökat med 1 grad sedan den förindustriella tiden. Ska den

trendmässiga temperaturökningen minska så att temperaturmålet inte överskrids, måste utsläppen av växthusgaser minskas kraftigt och sedan upphöra på ett planerat och ändamålsenligt sätt. För att den globala uppvärmningen inte ska överstiga 1,5 grader måste planeten ha nollutsläpp kring 2050 och på vägen dit ha globala utsläppsminskningar med 8-9 procent per år. SvD 14/12 -15 Rika länder som Sverige måste gå före och ha nollutsläpp redan kring 2030, för de fattiga länderna måste ha en längre bromssträcka.

Parisavtalet har inga specificerade krav på utsläppsminskningar och inte heller krav på nollutsläpp och då kan det rättsligt bindande klimatavtalet inte säkerställa att målsättningen att ”hålla ökningen av den globala medeltemperaturen väl under 2 grader över förindustriella nivåer och ... ”uppfylls.

I artikel 4 på sid 22 behandlas utsläppen. ”1. För att uppnå det långsiktiga temperaturmålet i Artikel 2 siktar parterna på att utsläppen av växthusgaserna når sin topp så snart som möjligt, och erkänner att toppnåendet kommer att ta längre tid för parter som är utvecklingsländer, och på att därefter företa snabba minskningar i enlighet med bästa tillgängliga vetenskap, för att uppnå en balans mellan antropogena utsläppskällor och avlägsnande genom kolsänkor för utsläpp av växthusgaser under den andra halvan av detta århundrade, på basis av rättvisa, och i samband med hållbar utveckling och ansträngningar att utrota fattigdomen.”

Att utsläppen av växthusgaser avses ”nå sin topp så snart som möjligt” är inte förpliktande och är förenligt med Kinas målsättning att Kinas utsläpp ska sluta att öka först 2030, vilket är otillständigt. Att krav på utsläppsminskningar angivna i procenttal och årtal försvann var eftergifter till bl a Kina och USA, som genom utrikesminister John Kerry ju hade deklarerat att landet ”omöjligen kan binda sig under internationell rätt”.

Utsläppsminskningar i artikel 4 fick alltså en så låg ambitionsnivå att fortsätta utsläpp är till och med möjliga långsiktigt om de balanseras mot ”kolsänkor” (koldioxidinlagring genom naturens växtlighet och hav, som inte mäktar mer, och koldioxidinlagring genom t ex berggrum som man vet läcker) under andra halvan av detta århundrade. Genom att använda verbet ”aim” (sikta på/sträva efter) i stället för ”shall” (skall) i artikel 4.1 fås också en lösligare betydelse som uppfyller stormakternas krav.

Hänvisningar till större kolsänkor som genom naturen förutsätts assimilera koldioxid i större utsträckning bortser från den del av koldioxiden som genom nederbörden försurar haven och alltså skapar problem på andra håll i miljön, vilket inte är acceptabelt, liksom koldioxidinlagring genom berggrum som man vet läcker . Problematiskt är också konstgjord koldioxidinlagring som kräver stora utrymmen och stora ytor och som kan bli en ursäkt för att inte vidta eller för att skjuta på åtgärder för att verkligen minska utsläppen av växthusgaser.

3.5 Världens största miljöbovar Kina och USA ger år 2014 förutsättningarna för klimatavtalet 2015 i Paris

I samband med mötet med Asia Pacific Economic Cooperation (Apec) i Peking den 5-11 november 2014 slöts en överenskommelse mellan USA:s president Barack Obama och Kinas president Xi Jinping den 12 november om att USA ska minska koldioxid utsläppen med 26-28 procent av nivån som rådde 2005 senast år 2025 och att Kina inte längre ska öka utsläppen efter 2030 och dessutom fram till dess producera 20 procent av sin energi från källor som inte släpper ut kolväten. Avtalet kallas historiskt av Vita huset. DN 13/11 -14

I TV och andra medier upprepades lovorden om en historisk överenskommelse. Att Kina, världens största utsläppare av växthusgaser fick enligt överenskommelsen klartecken att fortsätta att öka

utsläppen ända till år 2030 är i själva verket en skandal.

Avtalet mellan de båda stormakterna som står för nära hälften av världsproduktionen av växthusgaser, blev sedan det fundament som klimatavtalet 2015 i Paris står på, varvid den kinesiska eliten fick förnyad acceptans och USA blev inte heller bunden under internationell rätt vad gäller reduktioner av utsläppen av växthusgaser och finansiering.

Som den demokratiska presidentkandidaten, senator Bernie Sanders framhöll om Parisavtalet :

”- Planeten befinner sig i kris. Vi behöver krafttag inom en snar framtid och det här avtalet medger inte det, konstaterade Bernie Sanders. DN.se 12/12-15

Att det skulle ha behövts krafttag i Kina för länge sedan mot kortsiktig tillväxt på klimatets, miljöns och folkhälsans bekostnad framgick av inramningen av mötet mellan presidenterna Barack Obama och Xi Jinping och Apec-mötet i Peking mellan 21 ministrar från Asien och Nord- och Sydamerika.

De kinesiska ledarna ville inte tappa ansiktet när världens blickar riktades mot huvudstaden och dess hälsovådliga luftföroreningar och smog, så att 805 förpestande, koldrivna fabriker stängdes tillfälligt inför mötena. ”Förutom 805 stängda fabriker ska ytterligare 223 fabriker i Hebei begränsa sina utsläpp och hundratals andra står redo att stänga om diset lägger sig över Peking. Samma sak i grannprovinsen Shandong.” DN 5/11 -14

Under oktober lade sig smogen tät över huvudstaden vid tre tillfällen. ”Luttrade Pekingbor höll sig då inomhus, klädde sig i andningsmask eller försökte förtränga obehagen. Koncentrationen av små partiklar, PM 25, som anses vara de farligaste för hälsan, översteg 400 mikrogram per kubikmeter, 16 gånger mer än Världshälsoorganisationens rekommenderade gränsvärde.” DN 5/11 -14

”Invånarna i norra Kina lever fem och ett halvt år kortare än de i södra Kina på grund av föroreningarna.” DN 5/11 -14

Under Parisavtalet 2015 gäller ”Business as usual” för överskådlig tid och det ger det kinesiska folket knappast något hopp om framtiden.

Världens största klimatbov fiskar ut haven, flyttar ut sina positioner i Sydkinesiska havet i strid med internationell rätt och kränker mänskliga fri- och rättigheter.

Vid G-20 mötet i den kinesiska staden Guangzhou den 3 september 2016 lämnade presidenterna Barack Obama och Xi Jinping besked att Parisavtalet 2015 hade godkänts av både USA och Kina. SvD 4/9 -16

Barack Obama gav efteråt ett enastående prov på sin retorik: ” 'Det här är ingen kamp som ett enskilt land, oavsett hur starkt, kan föra ensamt. Någon gång kanske vi kan titta tillbaka på den här stunden och se det som tillfället då vi bestämde oss för att rädda vår planet', sade Obama enligt nyhetsbyrån AP. ” SvD 4/9 -16

Men USA under Obama har inte ens uppfyllt sitt blygsamma löfte om 3 miljarder dollar till den Gröna klimatfonden utan har bara betalat ut 500 miljoner dollar. SvD 16/11 -16

”**Det är ett problem** att mycket av Obamas miljöpolitiska projekt har byggts på en bräcklig grund av exekutiva order. Det gäller både ny reglering av kolindustrin och Parisavtalet. Eftersom kongressen inte har godkänt politiken är den relativt enkel att riva upp.” DN Ledare 17/11 -16

Men Dagens Nyheters Ledare hyllade Obamas klimatpolitiska bedrifter på den utrikespolitiska arenan vad gäller Parisavtalet. ”Inte minst blev en uppgörelse mellan USA och Kina pusselbiten som fick förhandlingarna att bli en heltäckande framgång.”

Visserligen blev det ett formellt avtal, men innehållsmässigt medger det en fortsatt utveckling på planeten mot avgrunden.

3.6 EU:s och Sveriges godkännande av Parisavtalet : den svenska klimatministern prisar Kinas och USA:s ledarskap

Den 30 september 2016 enades EU:s medlemsländer om ratificering, formellt godkännande av Parisavtalet. DN 1/10 -16 EU- parlamentet gav sitt samtycke den 4 oktober. SvD 5/10 -16 EU har antagit ett gemensamt mål att minska sina utsläpp av växthusgaser med minst 40 procent före år 2030 jämfört med nivåerna 1990, SvD 5/10 -16, vilket är helt otillräckligt.

Riksdagen godkände klimatavtalet den 13 oktober. DN 7/11 -16

Parisavtalet trädde i kraft den 4 november 2016. DN 7/11 -16

Efter beskedet den 3 september från presidenterna Barack Obama och Xi Jinping att USA och Kina hade godkänt Parisavtalet uttalade den svenska klimatministern Isabella Lövin: ” - USA har spelat en avgörande roll för att det skulle bli av. Det skickar en väldigt viktig signal att världens två största ekonomier skrivit på . Förhoppningsvis blir det också tydligare i EU-kretsen.” SvD 4/9 -16

Inför EU:s formella godkännande av Parisavtalet gav den svenska klimatministern Isabella Lövin följande omdöme: ”- Vi jobbar febrilt för att EU ska ratificera. Med tanke på Kinas och USA:s fantastiska ledarskap vill vi verkligen att EU ska vara med bland parterna, säger hon.” Sv2/9 -16

4. Kiribatis upprop mot nya kolgruvor och regeringens agerande om utsläppen från bilar efter Dieselgate

Regeringen talar om ett fossilfritt Sverige 2030, rent av som ett av de första utvecklade länderna i världen.

Svenska Dagbladet skrev den 30 september 2016 om ett upprop till världens länder om att sätta stopp för nya kolgruvor.

”**I augusti i fjol startade** Kiribatis president Anote Tong ett upprop där han vädjade till en rad nationer om ett stopp för nya kolgruvor. Kiribati är ett land som drabbats hårt av klimatförändringarna och troligt är att befolkningen helt kommer att tvingas lämna öarna de bor på inom ett par decennier.” Anledningen är den successiva höjningen av havsnivån.

Både statsminister Stefan Löfven och klimatminister Isabella Lövin har träffat Kiribatis president vid ett flertal tillfällen. Ändå har den svenska regeringen inte kunnat ställa sig bakom hans krav på stopp för ytterligare kolexpansion. SvD 30/9 -16

Till saken hör det svenska godkännandet av Vattenfalls försäljning av sina tyska kolgruvor till ett bolag som öppnar för ytterligare brunkolsbrytning och försäljning, i stället för att låta kolet stanna kvar i marken.

Svenska Dagbladet redovisade en studie av organisationen Oil Change International som visar en

att om all olja och gas och allt kol som idag finns på de fält och gruvor som är i drift utnyttjas kommer 2-gradersmålet inte att uppnås. Och om kolet lämnas kvar i marken och bara oljan och gasen brukas, skulle gränsen 1,5 grader överskridas en bra bit. Det här betyder att världens regeringar har all anledning att säga nej till nya projekt som syftar till utvinning av fossila bränslen. SvD 30/9 -16 Så blev det inte för svensk del när det gäller brunkolsaffären.

Svenska Dagbladet har under flera år på ett förtjänstfullt sätt grävt fram dokument om Volkswagenskandalen med de manipulerade testerna för diesebilarnas utsläpp av avgaser. Men det är inte bara fråga om fusk från Volkswagen. ”När bilar från Mercedes, Opel och Renault visat sig släppa ut upp till 40 gånger så mycket kväveoxid ute på vägen jämfört med tester så har det runnit över.” SvD 3/12 -16

Vid verklig körning vilka gränsvärden ska gälla och när ska skruvarna dras åt ?

Som en följd av amerikanska myndigheters ingripande mot Dieseldate, Volkswagens dieseldilfusk, som avslöjades den 18 september i fjol och stämningar både från privata investerare och delstaterna New York, Massachusetts och Maryland samt USA:s justitiedepartement, SvD 19/11 -16, föreslår EU-kommissionen att tidigare manipulerade biltester ska ersättas med tester vid verklig körning och nya gränsvärden. De privata investerarna har stämt Volkswagen på 80 miljarder kronor i oktober. Förhandlingar pågår med miljöministrarna. Svenska Dagbladet avslöjade den 28 oktober 2016 regeringens eftergifter för bilindustrin.

”I ett läckt utkast från EU-kommissionen föreslås att bilar ska få släppa ut 50 procent mer partiklar jämfört med dagens värden när EU:s biltester görs om nästa år. En position som Sverige ställer sig bakom i de stängda förhandlingarna. ... Höga halter partiklar påverkar lungfunktionen, kan bidra till hjärtsjukdom, lungcancer och är ett problem för astmatiker. ... Bilindustrins branschorganisation Acea vill se en avvikelse på 300 procent. ... Gröna tankesmedjan Transport and Environment, som bevakar bilindustrin, menar att det tvärtom vore mycket enkelt för tillverkarna att leva upp till hårdare krav.

– Det finns redan effektiva och enkla filter. Bilföretagen vill spara 25 euro i stället för att lösa problemet för gott, säger Florent Greiler, motoringenjör på Transport and Environment, i ett uttalande om förhandlingarna.

Han anser att reglerna böjs efter industrin.

– Det här är en skandal. Om inte EU-kommissionen och regeringar skapar strikta testprocedurer för att rädda industrin från dess egen kortsiktighet kommer vi se ett ökat antal dödsfall inom de närmaste fem åren på grund av luftföroreningar. SvD 28/10 -16

Avslöjandena i Svenska Dagbladet gällde också att bilindustrin enligt Sverige och Spanien skulle slippa partikelkrav under två år och gälla först 2019 och inte ett år och gälla 2018 som EU-kommissionen föreslår. SvD 28/10 -16 Vad gäller tidpunkten för ikraftträdandet reagerade miljöminister Karolina Skog, vilket Svenska Dagbladet kunde redovisa den 2 november.

”Nu backar regeringen och antar en ny förhandlingsposition.

– Jag har nu bestämt att vi ska fatta ett nytt beslut med nya politiska instruktioner där det kommer vara mycket tydligt att Sveriges position är att de här kraven ska införas så snart som möjligt, säger miljöminister Karolina Skog (MP).” SvD 2/11 -16

Förhandlingarna mellan medlemsländerna och EU-kommissionen pågår i expertkommittén som kallas Technical Committé on Motor Vehicles (TCMV) och sker under slutenhet, stängda dörrar.

”**Kommittén är** densamma som förhandlade om hur mycket mer kväveoxid bilar skulle få släppa ut när testerna görs om. Redan då skrev dåvarande miljöminister Åsa Romson (MP) om hur

regeringen drivit på för hårdare regler, trots att man i själva verket drivit på för svagare regler i flera år innan de tuffare kraven skulle börja gälla.” SvD 28/10 -16

Läget är så allvarligt med ökade utsläpp från transportsektorn av växthusgaser och partiklar för klimatet, miljön och folkhälsan att krav måste ställas på bästa möjliga teknik och med införande så snart som möjligt, så att t ex partikelproblemet löses för gott med filter. Kraven för utsläppen av kväveoxid måste också skärpas. Verksamheten måste präglas av långsiktighet och bästa möjliga teknik. Frånvaron av opartisk kontroll av testerna, slutenheten och EU-kommissionens passivitet när varningsklockorna ringde om Dieseltgate gjorde att skandalen kunde pågå så länge och rullades upp först när de amerikanska myndigheterna grep in. Allmänheten och bilisterna har drabbats av EU:s allmänna linje om ”egenkontroll”.

5. Avslutning

FN:s klimatmöten 2015 i Paris säkerställde inte att utsläppen av växthusgaser stoppas utan öppnade för fortsatta utsläpp. Avtalet är så otydligt att temperaturmålet hänger i luften. Parisavtalet är ingen vändpunkt för planeten. Världens värsta utsläppare Kina, USA och EU kan fortsätta som förut efter avtalet. FN:s klimatmöte 2016 i Karrakech tillförde inget nytt som är juridiskt bindande. Finansieringsfrågorna kom inte närmare sin lösning.

Eftersom de största bromsklossarna, Kina och USA, inte kan underordna sig internationell rätt, borde det kunna bildas en progressiv majoritet utan Kina och USA m fl kring ett nytt avtal som omfattar uttryckliga, nödvändiga utsläppsminskningar med angivna procenttal och årtal enligt vetenskapen samtidigt som Kina och USA skulle kunna avge en avsiktsförklaring att de skulle följa den tidigare proceduren med inlämnande av nationellt bestämda klimatplaner som ”förhöjs”, så att de fortfarande är med i bilden.

Men skulle inte Sverige kunna ta ett sådant initiativ ? Det är knappast troligt. Dels behövs en politisk vilja och dels en egen röst. Bakgrunden är, att Sverige har förlorat sin självständighet och blivit en del av EU:s delegation. För med Lissabonfördraget blev EU ett imperium och huvudregeln är, att EU ingår internationella avtal med tredjeländer eller internationella organisationer enligt Avdelning V, artikel 216-219, i femte delen, ”Unionens yttre åtgärder”, av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt i Lissabonfördraget.

För att planeten ska kunna räddas måste de globala utsläppen av växthusgaser stoppas som tidigare redogjorts för. Passivitet hjälper inte. Om det ska hända något påtagligt på vägen mot nollutsläpp beror på engagemanget underifrån i varje land.

Kaj Lidén
www.EU-kommentar.se

